

НУБ "Св. Климент Охридски"

PC

II 106/1911

94 (497 7)

12010000317

COBISS ©

СКОПЈЕ

РАБОТНИЦА НА

Р.с. 11106

Солун, 30 Април 1911 година

Брой 3.

В 1611

НАР. И УЧЕБ. ОБРАЗОВАТЕЛ. ИМАМУН. ОБЛАСТСКИ СКОПЈЕ

РС 11106/1911

Година III.

Солун, 18 Април — Първи Май 1911 година.

Брой 2.

РАБОТНИЧЕСКА ИСКРА

Защитникъ на работническите интереси въ Турция.

RABOTNITCHESKA ISKRA

Défenseur des intérêts ouvriers en Turquie. — رابوتنيشقا انكرا

Redaction: Rabotnitcheskaja Iskra (Club des Ouvriers, Hotel „Yildiz“ — 40-41 rue Turques) — SALONIQUE

<p>РАБОТНИЧЕСКА ИСКРА излиза два пъти на месец на 1 и 16 числа</p>	<p>АБОНАМЕНТИ: за година — 8 гр.; за полугодие — 5 грона; за тримесечие — 3 грона; за месец — 1 гр. 50 ст.</p>	<p>ОБЯВЛЕНИЯ: за 1 стр. първоначално ред 2 гр., за IV стр. по 1 гр.; за вторични и трети по 1 стр. по 15 ст. за IV страни по 10 грона.</p>
---	---	---

Работници, отъ всички страни съединявайте се!

ДА ЖИВЪЕ ПРАЗДНИКА НА ТРУДА!

Да живее Първи Май!

Ето ние, които днес се различаваме отъ единия край на земното кълбо до другия; ето днес, които кара въ този ден милиони работнически сърци отъ всички страни дружно да тукат! Днешния ден е празникътъ на класово-издигнатия пролетариатъ! Днес работничитъ отъ всички страни издигатъ своя мощна гласъ, за да протестиратъ противъ експлоатационната и нечестна нечестивостъ на парититъ, противъ днешната кървава безчеловечна капиталистическа измама.

На Първи Май социалната демокрация въ всички страни прави съюзъ на бойничитъ си заедно, прихваща еднакъта сила и готовностъ, да стоятъ на предъ, да поздравятъ единъ си и отъ конституционното за постоянното имъ нарастванне, — да очерватъ толкова повече въра въ себе си, а толкова повече желанието се борятъ за по-скорошното осъществяване великия идеалъ на пролетариата — социализма.

На Първи Май всички работнически ма-годишна пролетарскитъ маси се повдигатъ като една грамадна сила, която днесъ все по-широки пространства. На Първи Май пролетарскитъ класъ едно мисли и едножелание — въ този денъ се различава надлъжъ догътъ на самостоятелната класова борба противъ господствующитъ класъ въ съвременното буржуазно общество съ него и единственъ пътъ за освобождението на пролетариата и цялото човечество.

ДИМИТЪРЪ БЛАГОВЕВЪ.

Най-стария социалдемократъ и учителъ въ България и Балкански полуостровъ, редитъ отъ Загоричани, Постурезо, Македония.

Кое право пролетариата този празникъ да почита за най-великъ? тоя идеалъ, неговата въра за бъдещето социалистическо общество. Първи Май е, който обхваща парититъ, прави ги братя не само по положение и чувства, а и по идеали за световната общочовешка република.

Днесъ въ Турция, социалната демокрация е представена патенки нещата; въ нея има работнически ердъста за борба, избрано право и соци-

ално демократическа бойна организация, а се поздравя само социалитъ, спосгорода; на нелъ остави на самостоятелна и нечестна донбикахъ борба, но властующитъ много се замисля, ако нелъ не този начинъ да сънатъ развитието на социалната събиталика и властелителна на работническата класа. Не, както никой не може да сиръ еднотото да не грѣе, така и на капитализма не може да сиръ истовото развитие. Капитализма не познава никакви стечности и граници, а социализма е неговия режба, както капитализма е станалъ интернационаленъ, тъй и социализма, тоя безпаканото дозвастелно е Първи Май. Социализма изривно дивитъ на капитализма, това е исторически процесъ на общочовешкото развитие, тоя е мислата на капитализма, а неговия гребовителъ, тоя е социализма, който ще го унищожи, не се гай и туй ще не гасне.

Освобождението на пролетариата въ Турция е възможно само чрезъ създаването на една самостоятелна класова организация, която превитча отъ привилегитъ на научния революционентъ пролетарски, социалитъ протипъ въ марксовото учение като води една непримирима класова борба противъ нечестна дребнобуржуазни и експлуатирани парити въ съвременното общество, както за извоювание възможнитъ обязанности въ условията на тихия трудъ, така също и за прихващането на цялата буржуазна измама.

Нашата дѣлностъ за сега трѣбна да бъде скромна и не тъй шумна, като празни бѣчи, а дѣлностъ, която да има за целъ да захватва революционното социалистическо слово въ недрата

на истинските основи на работническото движење и дека Първи Мај на класеопределениот пролетариат во Турција беше протест не само против експлоатацијата на сфарфирењата буржуазна наредба, но и протест против сите општествени — тајни и јавни — които сочат за да извршат самостојната револуционна класова борба на една зрело буржуазна демократиска борба, пролетариатот треба да биде на преден и не допусне изразителство на социјализмот, ниту на пролетарско учение, прочее

Да живејте първи мај!
 Да живејте класовата пролетарска борба!
 Да живејте интернационалните пролетариати!

Първи Мај.

Работнико, братво мой,
 Пристапи от тежок труд!
 Днес е време за покой,
 Не тагувай не ридай —
 Отпразнувай Първи Мај!

Днес е празник нао-вистина,
 На работна парод.
 Видат мразни та днес,
 Но тиши се, не ридай —
 Отпразнувай Първи Мај!

Твојто зблрчно лице
 Во богатата сега стана,
 Со твојте жистети раци
 Ти ще агрдиш земен рай —
 Отпразнувай Първи Мај!

Прѣд новото положение.

Вршните служители на реакцијата се забрты на нашите класи и незабртениа оне работнически социјалистически организации, „малки режими“ които на 10 јули на објавираве равенство, братство и слобода! Зашто, за да биде замалена историческата правда, треба да забртамизме, че на 10 јули ние не видохме една социјална катастрофа; 10 јули не на донесе нова општествена организация; 10 јули не измениа отношенията между следовицата и класити, между експлоатираниити и експлоататорити, между производителити и потребителити. 10 јули не беше сигнал за радикална државна и социјална промена; 10 јули издвие ешто таква „револуција“, при дружена со изврредно много джумбузи и веселба, какито турската ишторна е занисала вече отдавна на своити справии. Първо и първо, 10 јули не счуди трона, а го ремонтира, а второ и последно — 10 јули заниси господството на старити класи и при новоптирарити се произвоидиши сили. По силата на социјалити отношения, които го създаваха, по силата на интересити, идеити и материјални, които го инспирираха, 10 јули неможеше да на донесе ништо по-добро от тогазвото, което ниег надв нист като демократичка мечка!

Но, цита се: ако ние се намираме прѣд една неопозитно неизбежна реакција, които всика минута застрашава нашити организации и нашити печатии

органи, какви се нашити длжности и какво можеме да направим ние, като социјалисти?

Наистина, реакцијата би била по-малко смела, ако не познаваше нашата слабост, нашата разнокласност. Сакото обстоителство, че ти дрзиди току-што ешлиа коледната обирка, е јавноше тврди симтоматично; то показва, че реакцијата е добила момент за да ни нападне, когато ние страдаме прѣд всичко от динса на зрела и единна организация. Като че реакцијата нарочно е означила државитата на други муди за социјализма елементи, за да ни нападне и нанесе една чувствителна удар!

Ще ли обаче, работническата класа да поведе равнодушно тоа атентат? ще ли ти да се остави за рѣши врѣмена да биде пригитена физическа и духовно ота ногото и да биде?

За вистине, реакцијата може да изгори зданијата, но та не може да замкни устата; та може да екаса кинтата, но мислата ще говори, ще ходи ота глава до глава ота работницата на работницата, за да подвжже на работи на труда, че ти ека повикали да извршат дрствителити револуцији на сфарфирењето општество, за да станат господари над плодовити на своа труд.

Мислата — за социјалистическата мисла говориш ише! — ще пвља като критична пош утицалото знание на реакцијата, за да го ерине со земата и подожи основити на нова мир.

Но за да стигнем поскоро до тоа дош, кми, който реакцијата сама ще на приближава со своити организирани дрствити, ние, свлзателити работници които познаваме своа неспиртед, треба още по-енергически да се виемем со пропагандата на социјализма между нашата класа и со улочени ешли да работим за разрастването на екашестити работнически организации, както и за създаване на нови. Колкото по-силно духа новата реакција, толкона повеќе социјалистически ешли треба да виваеме во работническити класи. По тоа начин ние ще се приближа-

ваме кми нашото засилване, кми свлзателити организирале на работническата класа и кми създаването на бидејата работническа социјалдемократическа партија, които ще дрствителити извршат отпар против тамити сили на екашестити режими. На тоа ни учи новото положение, во което ни поставити државитити ишеки.

Първита ден на свлзателити и организирале социјалистическа земата во Турски, че биде последити ден за реакцијата во ориента...

Писмо ота Америка.

Управителити Комитети на Българо-Македонски Социјалдемократически Преситителити Служби во Америка замалила всички социјалдемократически организации, групи, синдикати во Българини и Македония да се погржикат за нај-широкото разпространение на и „Работ. Пресити“, който ще дава најточни и јавни свлзения за положитието на труда и свстоитието на емиграцијата во Америка. Со тоа ти ще уведомиа Българески и Македонски работници, който условицата го правити да емигрира. И „Работ. Пресити“ ще разпресе мизлата и заблудителити, които се парочно динат ота буржуазната преса, како прѣдставити американскити условицата за розови и со туй увеличителити емигрирането. Само и „Работ. Пресити“ може да даде најдобри улочвания на емигрираоцити и само ти прѣдставе условити туй каквито са ти дрствителити. Нека всика работническа ориа получават иштинити и да дава со тоа свлзения на членовити си.

Со разпространитието на и „Работ. Пресити“ ще се заврши и материјално иштинити и свлз на, който има за ише бидејаше да играш тринадна рола междо емиграцијата, които неопозитно се улочива. Ти ще издигаш класовото свлчание на емиграцијата, който ешли за врѣшкити си дома ще биде достоевна борба за неговити работнически идеали.

Во Упр. Комитети на Служба,
 Сопр. Кисеери: Т. Ценови.

Из работническото движење.

Солун. На 25 Марту твотновити складове на компанијата „Викси“ работничити обвиза стачка, зашто отварики складове на градовити Генгели, Велес и Скопие, компанијата виеда да приема во складовити си моничета, како отнемала со туй работата на мжжити. Во Солуну работнически синдикат прѣдвиза исания ота компанијата „Викси“, ти биха да не се приемат на работа моничета, които да занемат работата на мжжити; „Викси“ отхврзи тѣзи исания на работнически синдикат: Синдикатот му обвиза стачка и ниса до всички работници во складовити да обвизат стачка. Стачакити подрѣнена, ота градовити: Генгели, Велес, Скопие, Гомюрджина, Драма, Свеча и Кавала. „Викси“ биде подкрѣпен ота компанијата, Казанк Еминк, Комерсвалт и Релживето, како до-

наутирати по солидарност со Викси своити работници во градовити Цариград, Драма, Кавала, Свеча, Гомюрджина, Генгели и Солун, за да приклонити глава работничити на „Викси“. Во Солуну работничити стачкини биха приенати на работа по другити складове. Измѣнителити кимаше много. Ота Солуну за Кавала и Цариград биха испратени близо 50 зери помош за стачкинити; ешто ота депутатити во парламента близ събраши помош ота 4 души блого по 20 гр. ота Панче Дорев 20 гр. и ота ешли есрбини депутатити 20 гр. во Цариград близ събраши 50 зери помош ота гражданиити за стачкинити, както виклите чисти класова борба. На 25 марта дохиди во Солуну Цариградски депутат Воджизинк, за да се запознае по-отблизо со стачката и

на 26 март втора нивна делегација на великиот марш рече во европски клуб. Присетствуваа околу 200 души од различни професии.

На 2 април Цариград из една арменска црква била самата на собрание работничкиот, едновремено била залезена од Редното објавена нивна работничкиот, но којто не се вврне до 4 с. м. на работа постој ивма да биде приета. Настана едно смущение между работничкиот и почна да се вршат апели на работа и на 6 стака 6а изгубена, а во другиот градо-не е објавена, че команиот ќе даде 500 лари за учивната и болница и штиа да направат во Казава една часовник. Такава стачка се ставила и ше стават и за напред, а тоа което се говори за синдикатот, тоа е бош-лафи. Ше се извршат по-подробно да објавиме за постојивото работническо движение изобдо.

Во Казава се основала работнически шивачки синдикатот; во него влезале работници од некои народности. Според некои некои синдикати, синдикатот не вршат добри полжителни илишето на некоего грчко духовенство, което има големо влиание между масата; ето зато другарит нај много треба да обрнат внимание на просветата, защото без просветен работнички ништо не може да се прави, значието е сила. Без знаавението е празна работа.

Во Куманова се се основала работнически обшарени и шивачки синдикати. Другарит по-добри штиа да направат да образувана една обшарен синдикат, отколку по одделно; само различават силат си и прават негодни и двата синдиката. Обршарене влиание, ако ввршат и двата синдиката добри, но ако видат да не ввршат, то посорова да се сабрат во един синдикат и закриват, за да не се различават и двата синдиката и се изгубат членовит им.

Во Солун на 1 март се основа работническа класички синдикатот, којто брои до сега 37 души членове, но едно е което има куца: ивмат интелегентни сили. Едно е за заблудаване: нивна масата е много редовна; сабрание не еко обичат да посриваат; како остават всичко на настоятелството. Но отиваало то се знае, тјд ше биде до што важинаат на организационен живот, защото до сега така е било обичај почти во всички работнически друштва; но полза лека ше сзават че е необходимо вешчи да се интересуват и вимат участие во сабранията, които са вид уличаща, дто се въздигалат, развиват и стават добри борби за свои синдикати и цилата работническа класа.

На 25 март во Солун шивачки, бастражиски и столарски синдикати се сближа и образувана една обшарен работнически синдикат, како се запишаа ивкои работници трговески служачи и др. работници.

Горшомениот ена, но зина на добри раководители во настоятелствата си неможеа потдјано да провнат почти ивжана дјателност, ето зато биде неопходно така реформа, за да

не се различат синдикатит и изгубат своиот членове, но што се засиле движенето и подготват добри политички раководители и способни, тогав ше се образуват оддани синдикати ево ивко сазнавање за цилата, които им прйдот да извжават. Сега не остава друго отсеме да се отогнат малки, засилат движенето и оправдат надеждит, за които сж си поставил да организират и просветат своиот членове, за да могат да повлшат и на другиот и ги привлекуват во организацијата.

ХРОНИКА.

Др. Паруот од Цариград пише: Во страната сж влезали пља плеада политически авантюристи, првждат лачи, тврдат некои цила, како при тоа наврштат ивжана политическа мантиа. Така во Цариград има ивкои си Хиана, којто се парча социјалист и от време на време туку-излава по ивко ивстично, което што устриват, има карактер на политически провокаторски ивстички. Познати ивко лично другари, които заслужават ивко доверие, тврдат, че сжко този Хиана е бил политически инжовит при стария режим. Свободиваме тоа, защото околу кизми се групират ивжовани младежи, които се намерат под негово влиание, и ако така команиа изврши, може би, един ивкои дават атентат, не ше принудиат да го приимат во строју на социјалдемократијата.

Думата е за „социјалистическо“ списание „Испра“ и ивстичниот „социјалист“, „Испра“ и „Меденит“ ившити другари во „Социјалистическа зора“ побржаха да ги превзгледат за социјалистически, без да прочуат, а што сжко от самит им заглава, како и за европски социјалистически „социјалистически“ и „Ахадута“, којто ивзна во Палестина.

За сега толкос, когато долге дума за социјализма во Турција ше си кажем думата во следиваа статија.

На 31 Март бв европски великиден. По тој случај во Солун ивмат си кафенета из града под имен „за динат на ивко едно кафе по едно објавение. Тоа е знака за да вимат евентит во тши кафенета. Во този ден не посриват нивко друго кафе и не пият, вакното и да е пите от друг човек. Првз тши дни се продават во тши пакети от тши кафенета само колачето без соа, ивча и портокал; сацото влиание ербичахме и во европски клуб на социјалистическата федерация; колачето ивча и портокал.

Повеке постоано отивах првз празничит там, занитаха ивко за мен; почти всички отговорци на занитничит пошумваха булар социјалистически. Кой знае отд иде тоа без да ме познават лично или да сж говорит с мен? Навршо тши ивч доисено от хора, които ме познават на които сжко много неврители.

За добротство едина на педаде една безивна зора хлеба. Аз и вж

дохт — не бидеи суенфрен. Тјд се шект и ми каза: „Ти стана вече европ“, отговорих: аз сжко тоа и ше си остана тшкит.

Солун во много магазини се продава червени безигски, социјалистически ширити трит осморки сж червен стикет, другарит до сега не сж познавали тоа избрат не от сега да обрнат внимание и неопходно да си купуваат само от него, којто струва 4 кутиа за 10 пари. Тоа ше сжко за агитациа между работничит.

Во Солун и во по-големит градове, но особено во Солун животит е станал много сжко: една мобелирана стаа от 120 до 150 гроша за една човек, но мобелирана 50-60 до 70 гроша. Месото 8 гр. олат; сирене 8 гр. кашкавал 12 гр.; кокоши 8-9 до 10 гр.; ивното 4 гр.; риката 6 гр. за у дома, а во прчнит 8 гр.; мако ивско 5 гр.; ивско 3-5 риб 8 гр. и пр.

Умоват се другарит, до които сме извршит червенот работническо „калементар“ да избрат и извртит неопходно избрат пари за да не бидеи принуди постоано да вимаме. Помеш добри другари, за да бидеи редовни во работата си првд почне ви треба да бидеи едни от најредовнит нивна маса, защото от всички ви маса завис вимата редовност сжко маса, што ивтит првд вид, че вешко маса стаа ел пари. И тјд дао бидеи чути и разбрани, ивма да си виме билачки и добри да зиним.

„Работническа Искра“ во желанието си за да услужа по обливо на зариванието се младо работническо движение да биде близо до него ивжеско ивстичкиа во Солун сж надежда да стане седмичен; Но за жалост, по много ивч от нашата вока причина неможе тоа желание да се реализира, едно от страна на печатничит, друго от неважностересованоста на нашити другари во разпространението на ивстичкиа за да може го закривим и нај главно нередовноста во исплацанието на абонамента, којто сжко неговото редовно извжание; Ето зато за сега сме принуди ивстичкиа да го прифесем пак во Софија за ивжко првме, магар и много да старбим за тјд во ивма пак да се прали, то стаа ивч от нашата вока.

Во „Работническа Искра“ е бил и ше биде единствени иврен учител и унжач во борбит на сжко работническо.

Другарит от всички маса завис за сжко и закриванието на ивстичкиа едни човек не е во состојние да може направит вешко, и помете добри: ивма ивстички, ивма движение вешко ше замре. Ето зато вимете малко и се позамислит. Ивстичкиа ше се изпраца за напред, само на тши абонаити и другари, които сж редовни и извжачи, а ивчи които нив се працало ивстичкиа на европски, ако ив се извжачат да знаат, че третия број ивма да се испрати абсолютно на ивко. Вешко вакното се отиса за ивстичкиа, пари доиски да се испраца на адрес: в. „Работническа Искра“ — Софија улица „Пирот“.

Пролетарии отъ всички страни, съединявайте се!

МАЙСКИ ПОЗИВЪ

КЪМЪ ВСИЧКИ РАБОТНИЦИ И РАБОТНИЧКИ ВЪ ТУРЦИЯ.

Другари работници и работнички,

На 18 Април — 1 Май, работническата класа отъ цялото земно кълбо празнува своя велик международен празник, празник на труда. Въ този велик за пролетариата ден, работническата класа се чувствава силна, бодр и като един човѣкъ владя мощния си гласъ — гласъ на протестъ противъ своитѣ икономични мъчителни, противъ братската си рана прѣдъ морета, гори и бадини на работничитѣ отъ цяла свѣтъ за борба непримирима, която не ще да прѣбъдне, до като не се прѣмахне самата днешна капиталистическа кървава грѣшина наредба, която в майба за един, а майска за други. Въ този ден на протестъ работническата класа въ Турция присъединява своя слабъ гласъ на протестъ и изказва своята братска солидарностъ къмъ международния класосъзнавателенъ пролетариатъ, като изказва своята готовностъ да се бори за възтържествуването на великия идеалъ — социализма.

На 18 Април — 1 Май, работническата класа, класосъзнавателния пролетариатъ, съ единакъ мисли съ единакъ чувства бива обладана и като единъ човѣкъ манифестира подъ червеното освободително знаме на революционния пролетарски социализъмъ.

Това е единъ великъ извикъ на братство, на международна солидарностъ. Въ този ден падатъ границитѣ, падатъ различията въ вѣрнитѣ. Въ този ден работничитѣ въ всички културни страни напускатъ работата, отнасятъ се тоя ден да даватъ мѣста на своитѣ господари и майсоно се нареждатъ подъ червеното освободително знаме въ многокласнитѣ редове, бодрѣ весели, съ неописуема ситуация. Въ този моментъ работнишка пролетарий се чувствава, че живѣе и има право да живѣе и се бори за осъществяване на великия пролетарски идеалъ — социализма: за свободата, братството и равенството на цялото човѣчество.

Е добръ, можешъ ли подлъ, първо това да бѣде твое спокойно име, работничитѣ въ Турция, да стоемъ съ сръгачени рацѣ, мъчително и безропотно носейки мизерията и страданията въ днешното общество на несправедливъ и мѣсенъ о, не! работническата класа, измъръ и слаба за сега, но ще празнува своя велик пролетарски празникъ. (18 Април — 1 Май) ще изказва своята братска солидарностъ на международния борецъ се пролетариатъ и ще се бори, зашто мизерията, при която работи е непоносима и негърнима; работническата класа може да очаква своето подобрѣние и освобождение отъ никого, освенъ отъ себе си: „освобождението на работничитѣ е дѣло на самитѣ тѣхъ“.

Работничеството въ нашата страна е огромно, но непросвѣтено; 18-Април — 1 Май — е който разбила мъглата и заблудата, като ти кази въкъ организация и просвѣта, работническата класа въ другитѣ страни е извоювала съ борба доста закони отъ държавата и сега се бори и прѣдпоява на 18-Април — 1 Май, 8 часа работа, 8 часа сънъ, 8 часа почивка, да да просвѣти свободното си прѣме за организация и просвѣта. Работническата класа въ Турция работи по 15 — 16 и 18 часа на денъ, а когато неговитѣ другари се ситатъ мѣмани — недрати, гола, гладни и боси, съ звезждането на 8 часовия работенъ денъ въ производството ще се прѣбератъ всички безработни и има да има тази конкуренция, както сега, работничеството трѣбва да се бори и на 18-Април — 1 Май, прѣдпоява къмъ държавата следующитѣ искания за сега 1) всеобщо избирателно и избрано право; 2) прѣмахване на сената; 3) законъ за женски и дѣтския

трудъ въ фабрикатѣ; 4) инспекторатъ на труда; избиратъ отъ работничитѣ и назначатъ отъ държавата; 5) прѣмахване закона за стачкитѣ и 6) прѣмахване на всички закони и заповѣсти, които стѣсняватъ свободата и прѣчатъ на социалното развитие. Това е въ краткъ, който прѣдпояваме прѣдъ държавата на 18-Април — 1 Май и всички въ тоя денъ подъ червеното пролетарско революционно знаме да манифестараме.

Другари работници!

18-Април — 1 Май зове цялата работническа класа на протестъ да напуснатъ работничитѣ и фабрикатѣ, да замратъ машинитѣ търсала въ тоя денъ, за да се почувствува, че, безъ работнишка нищо не може да стане и безъ неговата жистота рѣка нищо не може да трѣгне, и се подвикне; ето защо, трѣбва да се наредемъ подъ червеното освободително знаме на социалната демокрация и докажемъ, че, дѣйствиетелно, това е работнишка, създадена на всички земни блага, изодъ на неговия гигантски трудъ, а то е робъ на земята, — тъй ли трѣбва да върши о, не! тоя почва вече да се пробужда; той вижда своя братъ, капитализма; той вижда всички неправди въ днешното кърваво грѣшно общество; той ще празнува; неговото сърце вече вече да тупти, той ще се бори и изказва своето възмущение къмъ днешната безчовѣчина наредба и съ своя прѣдѣръ ще докаже на своитѣ мъчителни, че работнишка вече не сити; той се събужда отъ дълбокъ летаргически сънъ и се нарежда гордо подъ своето освободително знаме весело и замисля съ дълбока итра въ себе си да по добро щастие и животно, — итра която му влѣхна и отвори очитѣ неговото свѣтло пролетарско учение — социализма.

18-Април — 1 Май въ нашата страна има да има таква голямо значение, както въ Европа, дѣто трѣбери цялата буржуазия въ тоя денъ, но въ насъ тоя денъ ще бѣде отъ голямо значение за пробуждане просвѣта и организация.

Другари работници!

Въ нашата страна има разни социалисти — социалистуещи; работническата класа трѣбва да се провикне добръ отъ своето учение и разбере, че работническата класа има едно само учение, една борба; а тази борба е самостоятелната „класовата борба“; Марксовото пролетарско революционно учение — социализма. Е добръ, почватъ да искватъ като саби всевъзможни споговорѣ социалисти, Българи, Арменци, Евреи, Гърци, Турци и пр., които претендиратъ, че и тѣ съ социалисти. Ние ще кажимъ на тѣхъ приятелю, че не е достатъчно да носимъ само името социалисти и социализма само на върха на языка, а главната ти чисто дребнобуржуазна; знами тоя рѣдѣкъ социалната демокрация отъ социалистуещитѣ, защото ни много добръ знаемъ тамъ каждѣто има единомислие, тамъ има и единодѣйствие, има социална демокрация. Ние сме интернационалисти — социалдемократи — марксиста и които прѣдъ нищо примамливо на свѣтъ не отстаиваме отъ своята пролетарска класова борба, която сплотява работническата класа; прапи и една единка и силна. Ние трѣбва да кажемъ, като очитѣ си тоя велик пролетарски учение, да се провикнемъ дълбоко въ него — неговия смисълъ и тогава ще бѣдемъ силни и необходими. Ето защо днеска е протестъ противъ всичко, което прѣчи на работническата класа да се развива и живѣе като класа за себе си, за своитѣ идеали, вслѣдствие на социалистическия пролетарски идеалъ — социализма прочее,

Да живѣе празникъ на труда!
 Да живѣе международния класосъзнавателенъ пролетариатъ!
 Да живѣе Оттоманския пролетариатъ!

Печатница АЕДАРОНЕ — Сопутъ

Редакторъ и отговорникъ: Мазалъ Иванъ

Годи
 „Раб
 А
 на
 на ДС
 Г
 на П
 Отп
 пр
 на
 тр
 ус
 ка
 на
 П
 и
 ст
 з
 д
 б
 о
 б
 с
 1
 1

Работническа Искра
 Издава се веднъж седмично.
АБОНАМЕНТИ:
 За година — 6 турски
 За две години — 3 турски.
 За три години — 2 турски.
 За четири години — 1 турски.
АБОНАМЕНТИ:
 За две години — 1 турски.
 За четири години — 1 турски.

РАБОТНИЧЕСКА ИСКРА

ЗАЩИТНИКЪ НА РАБОТНИЧЕСКИТЕ ИНТЕРЕСИ ВЪ ТУРЦИЯ.

RAVOTNITCHESKA ISKRA — L'ÉTINCELLE OUVRIÈRE

Défenseur des intérêts ouvriers en Turquie.

Областен:
 на I стр. гармонично, редица
 2 гр.; на IV стр. по 1 гр.
 за обикновено и големи на
 I стр. 15 гр., на IV — 10 гр.

Address:
 Rédaction „RAVOTNITCHESKA ISKRA“
 SOFIA.
 Единъ брой в Париж.

Работници отъ всички страни, съединявайте се!

Отпразнуването на Първи Май в Турция.

Вече три години наредъ отоманският пролетариатъ празнува великия празникъ на работниците — *Първи Май*. И въ тия три години ние можемъ да се разваме на успехъ, макаръ и не тъй значителенъ, какъто би тръбвало да бъде. За пръв път *Първи Май* само въ два града — Скопие и Велесъ. Инакогдина другари само при съединка своя слабъ гласъ къмъ мошния зовъ на интернационала. На другата година къмъ Скопийскитъ и Велескиятъ работници се присъединиха и работниците отъ Солунь. Броятъ на манифестантите бѣше по-голямъ, защото и влиянието на социалистически групи се бѣше разширило. А тази година имаме още една крачка напредъ. Както се вижда отъ съдѣланията, които даватъ другаритъ въ различни градове, празникътъ е отпразнуванъ въ Скопие, Солунь, Цариградъ, Велесъ и Куманово. Въ Солунската манифестация съ участвуваха повече отъ 2000 работници, а въ Цариградъ съ надминавали 1000. Празни радости и веселение, че и въ Цариградъ, столицата на Турската империя, е вече забито червеното пролетарско знаме. Почти на всѣхъ празникътъ е ималъ класовъ характеръ. За малост, само въ Солунь известна частъ работници, намиращи се подъ влиянието на „социалистическата федерация“, не съ разбраха великото значение на *Първи Май*. Въ този денъ пролетариатътъ отъ всички страни си подава дружно ръка за отпоръ само срещу единъ врагъ — господарската класа. Въ гърдите на всички работници тупти едно сърце, една глава мисли. А частъ отъ Солунското работничество било укичило този денъ клубъ си съ разностранни знамена, държали се патристически рѣчи; иткои отъ тѣхъ дори били украсили гърдите си съ кокарди съ ликовѣта на Султана и Емиеръ Беш — най-големия врагове на пролетариата. Въ този денъ, и всѣкога другъ пътъ, трѣбна да се вѣе едно знаме — червеното социалистическо знаме. Всички други цѣтове и знаци сѫ чужди на пролетариата — тѣ сѫ емблеми на нашитъ врагове.

Тържествено бѣ празнуването на *Първи Май*. Но при този грамаденъ пролетариатъ, който пѣли фабричнитъ въ Турция, успѣхътъ на *Първи Май* е незадоволителенъ. Има още много да се желае отъ нашитъ другари. Намъ прѣстои тежка и упорита работа. Ние трѣбна да се заровимъ всрѣдъ масата, будейки неслителни работници, да засилимъ нашитъ организации, да основаваме нови такива, и най-важното, да откъсваме работниците отъ чуждитъ влияния на разни демагъзи, които по работнически грѣбъ правятъ кариера и ги държатъ въ голѣмъ иракъ и експлоатация.

Първи Май доказва още недѣлжъ, че социализмътъ въ Турция, при всички негодни условия, бързо си пробива пътъ всрѣдъ пролетарскитъ маси. И сега, ко-

гато младотурската реакция досѣга измѣлява, които се борятъ за свободенъ животъ, ние трѣбна добръ да се въоружимъ за нужната съпротива. Нашето оръжие е социалистическата просвѣта и здравата синдикална организация. Съ това оръжие, съ социалистическия факелъ въ ръка, ние ще прѣскаме тъмнината, въ която сѫ ни турнали нашитъ господари. Градейки бѣшумно нашата организация, ще взрѣтимъ камъкъ съдѣдъ камъкъ този кървавъ строй, за да дойдемъ до она денъ, когато ще спечелимъ цѣлния свѣтъ.

Окуражени отъ майския успѣхъ, ние трѣбна да си дадемъ дума, што идната година *Първи Май* да бѣде празнуванъ още по-многобройно въ всички градове и то само подъ едно знаме, което въ тов великъ денъ се вѣе въ цѣлия свѣтъ, — червеното социалистическо знаме, итъкаво съ кръвта на пролетариата.

Просвѣта и организация, — това ни прѣстои съдѣдъ великия празникъ на труда.

Празнуването Първи Май.

Цариградъ.

Първи Май отпразнувахме славно. Около 9 часа сутринта синдикалнитъ другари работници почнаха да идватъ въ голѣмата градина „Bosquet“ на Таксимъ. Къмъ 12 часа числото на присъствающитъ другари възлезе на около 1000 души. Съдѣдъ откриването на празника отъ др. Джамалкени, музиката извъри „Интернационала“ и се даде думата на др. Г. Каракашъ, който говори на турски за значението на празника. На сѣщата тема говориха другаритъ — Ст. Пандоупуло на гръцки, Емменали на еврейски, Акадиси на арменски и Живкобъ Суулъ на турски. Гласува се сѣщата резолюция:

Сѣбрали въ градината „Bosquet“ на Таксимъ около 1000 работници, съдѣдъ като заслушахме ораторитъ, гласувахме сѣщата резолюция:

1. Изявяваме нашата братска солидарностъ къмъ борбата се противъ капитализма интернационаленъ пролетариатъ;
2. Искаме закони за покровителство на труда; 8 часовъ работенъ денъ и покровителство на женския и дѣтския трудъ;
3. Протестираме противъ милитаризма, който служи на империализма на капиталистическия държавъ;
4. Канимъ отоманскитъ работници бѣхъ разлика на вѣра, народностъ и раса, да се организиратъ за борба противъ економическото и политическо нго на интернационална империализма.

Сѣдѣдъ приемането на резолюцията се почна увеселението въ градината. На край всички манифестирахме. Изпратихме телеграма до интернационални и на междубалканския секретариатъ.

Да живѣе 1 Май! Да живѣе социализма!
 Да живѣе отоманския пролетариатъ!

Настолствството.

Солунь.

Още на 16 априль организацията издаде позивъ на четири еднѣ къмъ работниците за отпразнуването на *Първи Май*. Рѣшено бѣ да се празнува заедно съ федерацията на еврейскитъ работници, обаче, само при условие, че въ манифестацията не ще се носятъ национални знамена, а само червеното социалистическо знаме. Отначало тѣ се съгласиха, защото тѣхнитъ синдикати били „свободни“, но когато ние нѣмъ знаеме, че нѣкъкъ по имковъ начинъ не ще бѣде въ едно, то се съгласиха да се носи само червеното знаме на нашата организация. Но какво бѣ нашето очудване, когато видѣхме сѣдѣдъ обѣдъ еврейскитъ работници при наредането си да искратъ червени, зелени, сини, бѣли и пр. плашари! Нѣкои отъ тѣхъ бѣха окичили гърдитъ си съ червен и бѣли ленти, а иткои дори носѣха кокарди съ ликовѣта на Султана и Емиеръ Беш. Не по-малко бѣха интересни и рѣчитъ нѣхъ. Турскиятъ ораторъ извърши рѣчта си прѣдъ Белеагето съ възгласа: „Да живѣе отечеството, да живѣятъ турцитъ!“ А еврейскитъ ораторъ, който говори прѣдъ градския съветъ, извърши рѣчта си съ думитъ: „Градскитъ съветъ ни дава вода, мѣхъло и пр., да живѣе градскитъ съветъ!“ Клубитъ на „социалистическата федерация“ прѣдъ денъ бѣше украсенъ съ социалистични знамена отъ различни цѣтове. Едно бѣше червено съ турски гербъ и никове, друго съ полумѣсечъ и звѣзда, друго бѣло съ черни букви и пр.

Сутринта на 1 Май общата комисиа устрой голѣмо публично събрание въ доката „Сплендидъ паласъ“, дѣто се говори на турски, еврейски, гръцки и български. Понска да отпразни единъ младотурчинъ, обаче, не му се даде думата.

Сѣдѣдъ обѣдъ въ 2 часа градната „Бешъ-нираръ“, която бѣше сборенъ пунктъ, се прѣкъчили отъ работници. Тукъ се говори на четири еднѣ, сѣдѣдъ когото работниците наредни въ строенъ редове съ четири музични трѣгнаха нѣкъ уличнитъ. Манифестацията броеше 2,284 души. Отъ тѣхъ: 480 бѣха мълки момичета, 152 голѣми момичета, 200 момчета, 520 потонорботници, 104 души отъ работническата социалдемократическа организация, 238 хамали, 148 венетари, 172 дървоулични, 70 козоселачи и 200 души работническа полиция. Манифестацията мина покрай клубъ на Работническата социалдемократическа организация, дѣто се държаша рѣчи на български и на турски и сѣдѣдъ това продължи по улицитъ „Варазъръ“, „Джалѣ Дезенти“. Прѣдъ джамитъ „Са. Софи“ имаше рѣчи на турски и еврейски. На площада „Свобода“ говори депутата Влаховъ. Той минава за социалствъ, обаче, въ рѣчта си се обѣрнѣ съ сѣдѣлнитъ думѣ: „Съотечественици, господа и работници“, „работничитъ (а не ние!) искатъ“ и пр. И не посмѣ да спомене дори думата социализмъ. Държа се рѣчи и прѣдъ градския съветъ. При еврейския клубъ нашата организация се отдѣли и отиде въ нашия клубъ, дѣто съ рѣчи се закри манифестацията. Когато манифестацията минаваше изъ ул. „Сабри паша“ отъ еврейския националенъ клубъ отъ бажона, тѣ бѣ обочана съ конфети. Така солунското работни-

чество отразила своя празник. Величествеността веднъж на манифестацията направи силно впечатление на социалистичните работници. Живото бѣ тога, че една частъ отъ него не можа поне на този денъ да се откъсне отъ буржуазния национализъмъ, съ което правѣше лошо впечатление на празденството.

Скопие

Още отъ прѣдн два мѣсеца мѣстната социалдемократическа организация зароботи енергично за по-бѣлското отразуване на пролетарския празникъ — *Първи Май*.

Зароботи тогава и политиката. Прѣдн ние да идемъ и въ съобщимъ маршрута на манифестацията, тя ни попита въ мажорския караванъ и ни пита: „Мислите ли да празнувате?“ — Сѣдѣхъ като узнаха нашето намѣрение — пратиха ни въ централна полицейска участъкъ, гдѣто подробно ни разпитаха прѣдъ какъ ще минемъ, какво ще говоримъ и пр.

Знаеха ни, че можемъ да манифестираме изъ града само подъ едно условие — да не говоримъ прѣдъ никога учреденъ и религи.

Нѣмаше какво да сторимъ, съгласихме се и на това — още повече, че тѣмъта година и това не ни позволиха.

До празника бѣхме извънъ още нѣколко пати въ каракола и запалени съ лѣтвора, ако си позволимъ да говоримъ прѣдъ „Павладаръ не динъ“ и др. народни пѣдания.

Първомайското празденство се започна съ сѣбрание, на което говори др. П. Георгиевъ върху значението на *Първи Май* и др. Д. Цекочъ върху първомайскитѣ ни искания. Политиката бѣше много изплашена — тя присѣствуваше даже и на сѣбрането, като си бѣше довела въ приношеници. На сѣбрането присѣствуваша около 80 работника. Сѣдѣхъ това започна манифестацията. Стройно изредени, изъ чело съ голѣмо червено знаме и носѣщи шестъ плакати на разни язици, потеглихме отъ клуба прѣдъ старата стаменична улица, на дѣснаа страна на Варааръ, прѣко нивна мостъ, и върху полицейското разпореждане, продължихме нататъкъ отъ българската метрополита до „Светъ Димитър“, отъ гдѣто по дървени мостъ се отпразнихме къмъ клуба.

Манифестацията броеше отъ 60 до 70 работника.

Сѣдѣхъ обѣдъ отидохме въ градната прибирария „Косово“, гдѣто прѣкарахме до 10^{1/2} часа вечерата. Отъ тамъ се върнахме обратно въ клуба и закрихме празденството, като си дадохме дума да заробимъ си всички сили за по-скорошното просѣтване на работничитѣ, та да можемъ идущата година съ удоволенъ и утросни редове още по-тържественно да отпразнуваме *Първи Май*.

Велесъ.

Наедно съ цѣлаа съзнателенъ международенъ пролетариатъ и ние, работничитѣ отъ Велесъ, минари и сромно, отпразнувахме великиятъ празникъ на труда *Първи Май*. Това празнуване донесе върдъ много да издигне класовото съзнание на работничитѣ тука.

Политиката, на която прѣварително съобщихме, че ще манифестираме, не ни позволи да извършимъ работническата си манифестация, поради което бѣхме принудени на групички отъ по 3—4 души да отидемъ до сборния пунктъ. Сѣдѣхъ откриването на майското празденство съ една екса рѣчь отъ др. А. М., потеглихме пакъ на групички, къмъ градната „Речина“, намираща се извънъ отъ града. Тамъ др. М. Б. говори върху значението на *Първи Май* празника на труда, като въ рѣчьта си излага нуждата отъ класовъ просѣтителна дѣлностъ и организация на нивни пролетариатъ. Накрай той апелира къмъ работничитѣ да се наредатъ частъ по-скоро подъ знамето на революционни социализъмъ и поведатъ непримирима, самостоятелна класова борба за освобождението отъ веригитѣ на дѣшния строй.

Цѣлнитъ денъ прѣкарахме весело, въздушенъ отъ сѣбнаа идея на нашето освобождение.

Куманово.

За прѣвъ пати въ Куманово е била празнуванъ великиятъ работнически празникъ, *1 Май*. Още отрано другаритѣ съ зароботили за по-бѣлското му отразуване, за което цѣлъ съ разпръснали и майски позвъи, изпратени имъ отъ скопичката организация. Сутринта на *1 Май* манифестацията била открита съ една кратка и ентузиазна рѣчь. Манифестацията, начело съ музика и знаме, броеща 50 работника, обиколила всички улици на града, като се е спирала на шестъ мѣста, за да изслуша ентузиазанитѣ рѣчи на другаритѣ оратори.

Често рѣчитѣ съ били прѣкъсвани отъ радостнитѣ викове на манифестантитѣ: „Да живѣе общото избирателно право!“, „Да живѣятъ нивнитѣ другари по-цѣлаа сѣбна!“ „Да живѣе *1 Май!*“. Сѣдѣхъ обѣдъ другаритѣ манифестанти съ отишли въ с. Проеничъ, дѣто съ прѣкарали весело до вечерата, сѣдѣхъ което се върнали въ клуба и закрили празденството.

Нека се заблѣжи и това, че нѣкои отъ чиновничитѣ на „Белезито“ (общинския сѣдѣтъ) съ честитили празника на труда. Разбира се, подобенъ работи моготъ да ставаатъ тамъ, дѣто има голѣмо неразбирание съзнателно на *1 Май*.

Празнуване Първи Май въ чужбина.

Първи Май въ Ромѣния и Гърция.

Докато работничитѣ въ цѣлаа сѣбнаа празнуватъ свои единственъ празникъ на *1 Май (18 априль старъ стилъ)*, нивнитѣ другари отъ Ромѣния съ празнували на 23 априль. Въ Букурещъ, Питещъ, Пловещъ и имало манифестации, а въ Галацъ, Браила, Турно-Северинъ, Ялтъ и Тулча е имало само сѣбрания.

На *1 Май старъ стилъ* (а не на 18 априль или *1 май н. ст.*) съ празнуванъ и другаритѣ работници въ нѣкои градове на Гърция.

Така отразуванъ празникъ на труда, губи своето значение като единственъ боев-революционенъ празникъ на пролетариата. Неговнитѣ смисълъ не се състои въ това да прѣкараме цѣлъ денъ въ празденствъ и веселие, както това първи буржуазния въ своитѣ празници, а като напуснемъ работата и то въ момента, когато работничитѣ отъ цѣлаа сѣбнаа вършатъ това — да манифестираме своята сила и искания прѣдъ въ лицето на свои врагъ — буржуазията.

Първи Май въ България.

При все че Първи Май тази година се надна въ дѣлникъ — работенъ денъ, организациитѣ и съзнателенъ български пролетариатъ отразуваха много по-тържественно и по-величественно свои празникъ, отколкото всѣка друга година.

Така, въ манифестацията въ София съ участвували около 1300 работници, въ Сливенъ — 1500, въ Пловдивъ — 1200, Русе — 500, Бургасъ — 500, Самоковъ — 500 и т. н. Напущали съ работа и съ се наредили подъ червенитѣ майски знамена работници отъ всички градове, нанавки, а даже и села. Всекого таа година съ участвували въ работническитѣ първомайски манифестации повече отъ 11,000 работника, а въ станалитѣ митинги — повече отъ 26,000 работници.

Първи Май въ Сърбия.

Въ Сърбия таа година Първи Май е била отразуванъ особено акуратно. Въ цѣлаа страна съ масовъ участие повече отъ 20,000 работници въ първомайското празденство. Само въ Бѣлградъ съ участвали около 8,000 работници въ демонстрационното шествие. Въ „червенитѣ“ Крагуевацъ, дѣто др. Триша Кадлеровичъ е избранъ за депутатъ, се е дошло до единъ малкъ инцидентъ съ войската, който благодарение на работническата твърдостъ само, не се е разраствалъ до кръвопрлитие. Уволнени съ 162 работници

отъ военно-техническия заводъ въ Крагуевацъ. По том поводъ е отразена интерполацията въ Скупщината до военния министъръ и до министра на търговията.

Първи Май въ Америка.

За прѣвъ пати работничитѣ, намиращи се подъ влиянието на българо-македонски просѣтителенъ съюзъ въ Америка, съ отпразнували работи празникъ — *Първи Май*.

По-отъ всички групи съ се занимавали прѣварително въ нарочно свикани сѣбрания, въ които съ се занимавали съ въпросъ, какъ по-тържественно да се отпразнува Първи Май.

Групата „Раб. Искра“ въ Сисипати, О. е отразуваала празника заедно съ сѣбната група „Васа Пезагичъ“.

Групата „Искра“ въ St. Luis, Mo. направила едно голѣмо сѣбрание сутринта, на което присѣствували повече отъ 100 работника. На сѣбрането говорили 4 другари.

Най-тържественно, обаче, е била отпразнуванъ Първи Май въ центъра на българската колония въ Madison Ill.

Групата е имала прѣварителни сѣбрания по отразуването на празника и съ помощта на околнитѣ групи е издала позвъи, които били прѣснати въ 500 экземпляра. На общото сѣбрание, извършио провинци джѣкъ съ присѣствували повече отъ 300 работника. Сѣбрането се открито съ изсѣрването на Маршалската отъ нарочно съставления за празника оркестръ. Прѣвъ говори др. Т. Цекочъ на тема: „*Първи Май и работническата класа*“. Сѣдѣхъ него взема думата др. М. Б. Маркови, който говори на темата: „Кажо искать работничитѣ“, трета — др. Кур. Ставокъ — на тема: „Кажо се борятъ работничитѣ за своето подобрене“. Между рѣчитѣ сири раб. оркестри. Накрай закрили съ изсѣрването на Интернационала. Работничитѣ съ били силно ентузиазирани.

И таа година Първи Май е била отпразнуванъ най-величественно. И таа година Първи Май е била денътъ, въ който пролетариатъ отъ всички страни е манифестираъ своята непримиримостъ къмъ капитализма, като е посочилъ на юзострѣнитѣ противорѣчия между труда и капитала.

Въ Германия таа година Първи Май е отпразнуванъ извѣрно величественно при стечението на по-многобройни работнически маси, отколкото миналата година, при все че Майскитѣ празникъ този пати се пада въ дѣлниченъ денъ. Били съ израздени много повече работнически фабрики и ателиета отъ миналата година. При това нивнитѣ германски другари съ използували Първи Май и като масова агитация за идещитѣ общи избори за народното сѣбрание (райхстагъ). Въ Берлинъ, например, прѣдн обѣдъ съ станали 73 голѣми сѣбрания, а сѣдѣхъ обѣдъ 84 сѣбнаа, прѣдшестуващи съ скани. Станали съ така сѣдѣхъ и традиционни демонстрации по улицитѣ. Вѣстничитѣ съ били сѣрпни.

Въ Австрия. Майската демонстрация таа година е била извѣрно многоголѣма. Почти въ цѣлаа страна съ били сѣрпни фабричитѣ и работничитѣ. Вѣстничитѣ сѣрпни.

Въ Швейцария участието на работничитѣ въ цѣлаа страна е било извѣрно многобройно.

Франция. Въ Парижъ съ празнували 50,000 работници. Сѣдѣхъ обѣдъ съ станали вървани сблѣсания на площада „Конкорданъ“, дѣто е отсѣчена главата на Людовикъ XVI-ий. Политиката не позволила на нарочното работническо да демонстрира по улицитѣ. Площадѣтъ били прѣкъсани съ войницата и когато се залаго едно работническо шествие, кавалериститѣ се шпуснали върху него въ галопъ. Много работници съ ранени, голѣмъ брой пакъ били арестувани.

Белгия. Въ цѣлаа страна празнуването е станало при масово стечение на работници.

Италия. Въ Римъ движението по улицитѣ, работата въ фабричитѣ и магазинитѣ, фантонитѣ и трамванитѣ е било сѣрпни.

Величествено е било празнувањето таша скрдо и во Испанија, Англија, Холандија, Унгарија и Русија Полша.

Поздравления.

Велесъ, 18.IV 911 г. Другари работници, по случај великиот пролетарски празник, испраќаме ви нашите нај-горешти поздравни и благопожеланија за стабилизирање единствената наша закрилица — социјалдемократијата, и за по-скорошното ви взаимно разбирање и обединение, како хора со една и една улога, вјеру почната на самостојната класова борба. — Да живејте Интернационала! Да живејте отоманскиот пролетаријат! Да живејте великото освободително движење — револуционниот марксизам.

Со др. сод. првките.
словацката поднесител на 19 а другари.

Америка. Другари, поднесаме ви нашите горешти поздравни по случај великиот празник на труда — Първи Мај.

Да живејте празникот на труда! Да живејте социјалната демократија! Да живејте пролетаријатот! Доу експлоатацијата! Доу капитализмот! Ю. Кюлеви, С. Кочевски, Г. Демков, Т. П. Г. С., Д. И., Д. Н. Попови.

Granit Sib — Америка. Приемете мои социјалистически првките по случај великиот наш празник — Първи Мај. — Т. Пешкова.

Велесъ. Другари, испраќаме ви нашите соп. поздравни по случај ден на великиот пролетарски празник. Да живејте будалница на раб. класа — „Раб. Искра“, којто турк основата на великиот пролетарско освободително. Да живејте Първи Мај!
Сфидателниот на многу другари.

Писмо отъ Цариградъ.

Получиме отъ нашиот другари во Цариградъ следното изложеније:

Какошто ви писавме и по-рано, ние сме во конфликтот со „ташнакџотизмит“, но не со самата партија, а само со некои лица отъ таа партија, зашто со партијата ние се познаваме, ние се сновиваме. Двѣт арменски социјалистически партии — „Химчакъ“ и „Ташнакџотизм“ — нивма нищо общо со социјализмот, а сѫ двѣ чисто арменски националистически селски партии и затоа ние се оддалечиме отъ тѣхъ.

Но др. Парвуџи, како се запознавме со некои отъ тѣхъ, навѣрнуа, че имало неколкумина, които познаваа социјализмот и имало желание да дѣйствуватъ малку по-другоаче отъ партијата нив и заклучиа, че тия неколку души скоро ше се отидѣт отъ партијата си и затоа нив прѣдложоа да се запознаеме со тѣхъ.

Ние много добрѣ познавахме тия неколку „социјалисти“, како К. Голикини, Мафесъ, Велосиани и др., и инаги бѣхме утвѣрени, че тия „социјалисти“ никогаш нивма да работатъ за работничеството, а ако работатъ за работничеството, то ше биде со цѣла да помогнатъ на своите селски партија, на младотурците и др.

По тия имено причини, ние не приехме сѣтрудничеството нив, както и на сојузиската сбирка, отъ нивма на организацијата нив, ние отхвърнуа прѣдложението да се обединиме со тия партија.

Когато се објави голѣмата стачка на хамалите-агелшари, ние се намѣсихме во тая стачка, како искаме да организираме работничеството, за когото единъ наш другари бѣ арестуванъ.

По поканата на др. Парвуџи ташнакџотизмитѣ тоже вѣдѣа участие во стачката и испратиха единъ свой редакторъ да говори на стачниците. Какви бѣха послѣдствата отъ тая намѣса знаете: стачката се прѣкрати безъ успѣхъ, прѣдѣа да сполучиме да организираме стачниците, зашто ташнакџотизмитѣ се мачеше да раздѣли арменските работници отъ грѣцките и турските

нив другари и да ги привлѣче во својата партија си. Сѣщото стана и со стачката на тотоноработничеството, со тая само разлика, че като нивмаше много арменски работници, тѣ се опитаа чрѣзъ разни интриги да оддалечат работничеството нив, да ги взематъ подъ своето опекументство и да услужатъ на младотурците, които толкова много се интересуватъ отъ вѣдѣрето за монопола на тотоно. И тая стачка биде изгубена, зашто тѣ разправиха на стачниците, че сме били анархисти; праќаа стачниците при разни Бейове и депутати, които шѣха да нив помогнатъ и т. н. И, разбира се, че несъзнателните стачници почнаа да не ни слушатъ. Тия два случая, както и онаи малки случаи, во едно общо събрание на работничеството дограмаа, какошто изобличихме тия арменски „социјалисти“, стана причина да започнемъ старата си политика на отбѣгане, како правѣхм и прѣдѣа нивмаето на др. Парвуџи.

Обаче, тоа не ни спускаше нито малку и затоа ше продолжимъ да работиме со всички сили, како сме работили досега, като винаги имаме прѣдѣа во свѣтот на социјализмот.

Двѣт сбѣснѣвания на турско-българската граница.

Во продолжение на 15 дни на турско-българската граница станавоа двѣ сбѣснѣвания межу българските и турски войници. Едното на южната турско-българска граница, на което падна убитъ български офицеръ Георгиевъ. Другото на западната граница, на което падна убитъ пѣкѣ турски офицеръ Зев ефенди. Тия два погранични инциденти дойдоа на пука на висококозѣвѣстената „миролюбива“ политика на турско и българското правителство. Тѣ дойдоа да покажатъ, че отношенията на България и Турција сѫ тѣвѣрѣ много натернали: Горнитѣ два инциденти не се дължатъ на спонтанни причини. Не се дължатъ на тоа, че на некои български или турски войници му скимнало да стрѣла. Фактѣт, че таквѣ сбѣснѣвания на турско-българската граница станавоа тѣвѣрѣ отъ отдавна и много често, показва, че има една по-дѣлоба и постоянна причина за тоа. Тая дѣлоба причина, която нивма хладина, а даке и ожесточени во турско-българските отношения, е разликата во интересит, които прѣдѣлаватъ България и Турција. България е гледала нивма на Турција като на страна, отъ която иска да си увеличи територијата, а со тоа да си увеличи пазарит. Като поводъ за тая политика се е вземало пошото положение на македонското население.

Во сѣднѣштѣ, българското правителство нивма не се е грижило за македонците во Турција. Отъ друга страна, Турција гледа да се закрие като силна држава на Балканскиот полуостровъ. Тѣ иска да постигне тоа, като дѣрки во подчинение поробенитѣ народности. Тоя противрѣчие во интересит на двѣт страни е създавало и създава винаги натернати отношения межу двѣт страни. Тия постоянни обтегнати отношения станавоа причина за честитѣ погранични инциденти.

Прѣмхването на тѣхъ инциденти на границата, както и постоянната страхотъ воина на балканитѣ, ше се постигне чрѣзъ федерацијето на балканските држави во една демократическа република. Само по такѣв начинъ ше се създадатъ близки и интимни отношения на балканските народи. Тая цѣл, обаче, нивма се отстава само отъ организираниот работническа класа во балканските страни. Колкото по-скоро работничеството отъ балканските страни се организира и свѣзнатѣ, толкова по-скоро ше се тури край на тоа забѣркано и опасно положение на балканитѣ.

Текстѣт на законот за сдружуванието.

Глава първа.

Чл. 1. — Сдружаване е тѣло, съставено отъ неколку души, които съединяватъ, за продолжително врѣме, своите познания и своите усилки, со каквато да е друга цѣл, осѣлазъ тая за взаимна подѣлба на интереси и печалби.

Чл. 2. — За образуването на сдружаване не е потребно да се взима прѣварително разрешение. Но веднага слѣдъ основанието му, согласно чл. 6, трѣба да се утврди за тоа власта.

Чл. 3. — Не се позволява да се образува сдружаване: 1) които иматъ за основа цѣли, противни на разпоредбата на законитѣ и общественитѣ нравѣ; 2) които нарушаватъ мирѣт на страната; 3) които иматъ за цѣл нарушението територијалната цѣлѣ на државата; 4) които иматъ за цѣл промѣнението сегашнитѣ нивма на управлението; 5) които раздѣлаватъ политически разнитѣ отомански елементи.

Чл. 4. — Забранѣно е образуването на политически сдружаване во свѣтот на национални и расови различия и наименования.

Чл. 5. — Членѣт на сдружаванието не могатъ да бидатъ лица по-малки отъ 20 годишна вѣзраст; нито таквѣ, които сѫ били осѣдени за злодѣлија (жонѣтѣ) или сѫ лишени отъ граждански права.

Чл. 6. — Строго се забранѣно образуването на тайни сдружаване. Сѣдователно, шомъ се основе едно сдружаване, ако централното му бюро е во Цариградъ, трѣба веднага да се извѣсти министра на внѣшнитѣ работи, ако е во вилаетитѣ, — нај-висши тамъ административнитѣ чиновници. Тоя извѣстиване става чрѣзъ едно заповѣдание (белѣнаме), подпечатано и подписано отъ страна на основателитѣ на сдружаванието.

Завѣленото обѣа слѣднитѣ нивма: именото, цѣлата и централното бюро на сдружаване; имената, качествата и мѣстожителствата на управителитѣ му. Срѣшу тоа ше се издаде разписка за получаване. Завѣленото трѣба да се приражува отъ основнитѣ устаѣ, во два екземплара, подпечатани со официалната печатъ на сдружаванието.

Слѣдъ като получатъ разписката, основателитѣ ше публикуватъ извѣрението. Сдружаванието сѣ длужно веднага да свѣзнатѣ на власта всички измѣнения и промѣнения, които би направилѣ, било во основнитѣ нивма устаѣ, било во състава на управителното тѣло и во тѣхното мѣстожителство.

Тия измѣнения и промѣнения иматъ сила срѣме трети лица само отъ денѣ на свѣщеностето. Измѣнената и промѣнената ше се записватъ во особна книга. Тая книга ше се покаже на сѣдебната и административната власт винаги, когато тѣ я поискатъ.

Чл. 7. — Во централното сѣдалище на всѣко сдружаване трѣба да има по едно управително тѣло, състојаче со нај-малку отъ двама души. Ако сдружаването има клокове, то и тѣ трѣба да има по едно управително тѣло, свързано со централното. Тия управителни тѣла трѣба да држатъ по една книга, гдѣто ше се записватъ слѣднитѣ нивма: 1) имената и качествата на членѣтѣ на сдружаването и датата на записането нивма; 2) рѣшената, прѣдѣската и свѣщеностето на управителното тѣло; 3) подробно изложението нивма и размѣрѣтѣ на прихода и разхода на сдружаванието. Тая книга ше се покаже на сѣдебната и административната власт винаги, когато тѣ я поискатъ.

Чл. 8. — Всѣко сдружаване, което е подало, согласно чл. 6, заповѣдание, има право, както е казано во чл. 9, да се нава во склад и чрѣзъ свой прѣдѣлавател, како ишецъ и отвѣтностѣ. То има право да разпорѣда и управува, осѣлазъ помощитѣ, како државата може да отпусти, когато

